

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

De diuo Ioanne Baptista & Herode, Sermo CLXXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](#)

vobis à fermento Pharisaeorum, quod est hypocrisis. Quid est hypocrisis, nisi species arte composita, quæ aliud in re agit, aliud promitt in vultum? Hæc penes Pharisæos per scientiam tumescet, Apostolo sic dicente: Scientia inflat. Illos namque scientia inflabat ad superbiam, non instruebat ad vitam: & corrumpebat ad malitiam, non ad prudentiam promouebat. Erat in eorum facie hypocrisis, erat in eorum mente inuidiæ hydrops, erat in pectore sisticulosus fons: erat ardens vnda, quæ suis magis ac magis inflammabatur fluentis, ut bibentis non extingueret sitim, sed augeret incendium. Sic, sic hypocrisi ministrante sui semper inuidia propinat: ab hoc nos morbo subtrahit Apostolus: Cum nos non in fermento veteri, neque in fermento malitiæ & nequitiæ, sed in azymis synceritatis & veritatis sanctum Pascha domini celebrare compellit. Veritas nescit tumorem, simplicitas hypocrismi prorsus ignorat. In azymis synceritatis & veritatis. Hæc sunt cordis azyma: hæc cœlesti dulcedine confecta, hæc gratiæ saporata pinguedine: hæc sancti Spiritus igne decocta, hæc nos manducantes agnum Dei, agnum qui tollit peccatum mundi, ad nostrum Pascha solenniter immolamus: quibus Christus ad lætitiam totam, totam est natus & immutatus ad gloriam.

*1. Cor. 8:**1. Cor. 3:**De diuino Ioanne Baptista & Herode, Sermo CLXXIII.*

PAstor bonus peruigiles noctes, dies anxious dicit, ne quid callidus latro, ne quid luporum feritas astuta perniciosum charo gregi, ne quid noxiun immoliatur. Pastor bonus, sicut dominus dixit, animam suam ponit pro ouibus suis. Sed & oves bonæ pastoris sui audiunt attentis auribus vocem, pastoris sui semper sequuntur arbitrium, pastoris sui totam faciūt

O O 3 voluntà

voluntatem, ascendunt colles, petunt ardua, murant saepe regiones: ac sic apta pascuis, irrigua fluentis, vmbrosa, accommoda, secreta quietis loca penetrant, reperiunt amoenitates, & deliciis perfruuntur. Et vos filioli dominici gregis portio copiosa, niueo & diuino vestita iam vellece, molli fœtu, cœlesti germine perfœcunda, si per nostræ vocis auditum ad loca saepe salutaria, ad salutaria pascua peruenistis, si per nostri sermonis fluenta animi vestri æstus, vestræ sitis temperastis ardorem, si sub doctrinæ nostræ tegmine aliquanta commoditate recubastis, quæ ordinamus, attendite, quæ dicimus, audite: quæ facimus, approbate: nec pro voluntate vestra, sed pro dispositione nostra prædicationis nostræ percipite rationem, & siue cum dicimus de gradu isto, siue cum de sacerdotali sene pro temporis ratione tractamus, ut oues bonæ, ut chari greges, dilecta pignora, sine fastu impigræ, ac toto fidei cursu conuenite, concurrite, nec vos locorum mutatio tam propinqua, & spatia sic arcta, aut reddant desides, aut faciant murmurantes, quia nec ouis ad caulas peruenit, si pro suo libito peruagetur, nec scientiam discipulus poterit obtainere, si doceri pro sua voluntate contenderit: ægrotus quoque nunquam poterit recipere sanitatem, si pro suo fuerit curatus arbitrio. Sed quia nobis hodie contra lupum furentem sermo est, arrepto pastorali baculo træseamus ad Euangelicam lectionem. *Audinit, inquit,*

Mat. 6. *Herodes Rex, manifestum enim factum erat nomen Iesu, & dicebat, quia Ioannes Baptistæ resurrexit à mortuis, propterea virtutes operantur in illo. Stultus de mortuo pie credit, quem feraliter persecutus est viuum: Ioannes resurrexit, & tamē confitetur ignorans, quia in Christo pro Christo resurgit occisus. Herodes quid egit gladius tuus, crudelitas tua quid profecit, quo processit impietas*

impietas tua, si ut ipse dicis, rediit ad virtutes, resurrexit ad opera diuina, qui furore tuo putabatur extintus? Ioannes resurrexit sicut fateris ipse: non hic persona, sed infirmitas perit: non hic Ioannes, sed mors magis tali morte succubuit: illusa est pœna: carnifex habetur irrigus: ipsa est cognitoris miseri decepta sententia, quæ interemptum non perdidit, sed promouit. *Ioannis resurrexit à mortuis, propterea virtutes operantur in illo.* Et si hostis legis, per legem tamen ille resurrectionem promissam didicerat mortuorum. Et si resurrectum Ioannem nouerat, cur insanus occidit? Si ad totius diuinæ virtutis culmen, si ad totum quicquid est potestatis insigne, tali morte sciebat eleuandum: cur se tantæ mortis esse fecit auctorem? Semper febris impietas: à phrenesi semper crudelitas obtinetur: care re dementia furor nescit: in se namque sœvit, quoties in alterum tendit: se punit dum percellit insontem: si bi lethalis est totus, cum erga iustum crudelis existit. Ecce Ioannes, ut ipse dicis, iam viuit in Christo: ad tuam pœnam redit, qui venit ad omnium cœlesti munere medicinam. *Alij autem dicebant, quia Elias est: alijs vero dicebant, quia Propheta est, aut quasi unus ex Prophetis. Quo audito, Herodes ait: ipse est Ioannes quem ego decollavi, hic resurrexit à mortuis.* Maleuolo quidem, & veraci sensu testis ipse criminis sui, assertor sceleris sui, seu facinoris accusator existit. *Ioannes quem ego decollavi ipse est, hic resurrexit à mortuis.* Verum dicit: nam sicut in Christo sui resurgent, ita in suis ipse patitur Christus: & sicut honor capitis ad membra pertendit, ita membrorum pœna ad dolorem capitis ad capitum redundat iniuriam. *Ioannes, quem ego decollavi, ipse est.* Iste Rex sapiens, egregius iudex, censor morum, disciplinæ custos, vindex innocentiarum, criminum pœna, quod decollauerit Ioannem dicit, quare

Oo 4 decolla

decollauerit tacer : ne potestatem regiam tanti facti confunderet turpitudo, sed Euangelista prodit, ut intersectoris dedecus imperfecti producat ad gloriam. *Nam ipse Herodes, inquit, misit, ac tenuit Ioannem, & vinxit eum in carcere propter Herodiadem uxorem Philippi fratris sui, quia duxerat eam uxorem.* Dicebat enim *Ioannes Herodi: Non licet tibi habere uxorem fratribus tuis.* Herodias, quæ vxor esset duorum fratrum sceleris amore contendit, ut affectione violaret affectum, & sociaretur Herodi Herodias, ne essent vel nomine dissimiles, qui erant scelere, moribus, vitaque consimiles : & iungerentur vocabulo, quos criminum iunxerat turpitudo: hæc ergo Herodias insidiabatur Ioanni. Herodes adulteræ non vincebat animum, nefas tamen adulteræ differebat. Illa, ne esset arguens, arguentis tendebat ad mortem, ille ut placaret incestæ, captiuus ipse iustum tantum tenuit, vinxit inclusum, quia innocentem reus facile non poterat dictare sententiam. *Cum accidisset, inquit, opportunitus dies, Herodes natalis sui cœnam fecit principibus, tribunis, & primis Galilææ, cumque intrasset filia ipsius Herodiadis, & saltasset. & placuisse Herodi, simulque recumbentibus, Rex ait pueræ, Pete à me quod vis, & dabo tibi.* Et iurauit illi, quicquid petieris, dabo tibi, etiam si dimidium regni mei. Ingratus, inhumanus rex, qui virtuti tantæ, tam glorio labori, tam memorabili facto, non totum regnum suum, sed dimidium dedit. Et quare sibi vel pro parte seruauit, qui post tantam domus suæ gloriam, post tale castitatis exemplum esse, videri, vivere non debebat ? Illa ergo criminis filia, non naturæ, non tam ad matrem, quam ad ipsam sentinelam sui sceleris mox currit : ut quæ fluida tota, tota ierat resoluta, saeva, & truculenta reuocaret, & ut de ipsis artibus loquar, ut tragœdiam nefandam caneret,

quæ

quæ impleuerat turpissime comediam. At illa egressa dixit matri suæ: *Quid petam?* Illa vero dixit, caput Ioannis Baptiste. Et ingressa statim cum festinatione ad Regem petinit dicens: *volo ut protinus des mihi in disco caput Ioannis Baptiste.* Et contristatus est Rex propter insurandum, & propter simul recumbentes, noluit eam contristare, & statim Rex missis spiculatore, iussit afferri caput eius. Ille autem abiit, & decollauit eum in carcere, & attulit caput eius in disco, & dedit illud puellæ, & puella dedit illud matri suæ. Sic iudicat mens oppressa crapulis, soluta vino, & toto quodammodo ebrietatis demersa naufragio. *Volo, ut protinus des mihi in disco caput Ioannis.* Serpentis germen caput hominis petit, cui suum caput sententia principali sciebat addictum, diente Deo: Ipse seruabit caput tuum, & tu illius obseruabis calcaneum. In longum nos trahit prolixitas lectionis, & satis in altum promovit loci ipsius immensa profunditas. Differamus hodie quæ sequuntur, ne dum sermo festinat ad finem, quæ sunt prolixe dicenda transmittat: Id in clausula nostri commendamus eloquij, quod sine causa cucurrerit serpens: nam tota germina serpentis antiqui iste Ioannes noster interemit, & effusione sui sanguinis extinxit occisus.

Gen. 3.

De decollatione D. Ioh. Bap. Sermo CLXXIV.

Herodianæ cœnæ cruentas epulas, coniugium sic ferale, tunc terra, tunc cœlum, hodie mecum vester horruit & expandit auditus. *Herodes, inquit, natalis sui cœnam fecit.* Bene cœnam, quia non luci, sed tenebris addictus est hic natalis, in quo noctis filius natus est non diei. *Natalis sui, inquit, cœnam fecit principibus, tribunis, & primis Galilææ.* Quid egit incauta, & cœca semper impietas? Omnes euocat potestates, ut non tam multos conuiuij sui socios, quam innume-

O O S

ros